

POSTANOWIENIE

Dnia 16 września 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Anna Owczarek

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. W.

przeciwko Przedsiębiorstwu [...]

Spółce z ograniczoną

odpowiedzialnością w A.

o pozbawienie wykonalności tytułów wykonawczych,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 16 września 2016 r.,

zażalenia powódki

na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 25 lutego 2016 r.,

1) oddala zażalenie,

2) zasądza od powódki na rzecz strony pozwanej kwotę 1800 (tysiąc osiemset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2015 r. oddalił powództwo A. W. o pozbawienie wykonalności oznaczonych tytułów wykonawczych. Określony w art. 328 § 1 k.p.c. tygodniowy termin do złożenia wniosku o doręczenie odpisu wyroku z uzasadnieniem mijał więc w odniesieniu do tego wyroku z upływem 20 kwietnia 2015 r. Pełnomocnik powódki nadał wniosek o doręczenie zapadłego w stosunku do niej wyroku w placówce InPost w ostatnim dniu wskazanego tygodniowego terminu, tj. 20 kwietnia 2015 r., lecz wniosek ten wpłynął do Sądu Okręgowego dopiero 27 kwietnia 2015 r.

Postanowieniem z 25 lutego 2016 r. Sąd Apelacyjny odrzucił apelację powódki od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 13 kwietnia 2015 r. Jako przyczynę odrzucenia podał wniesienie apelacji po upływie ustawowego terminu. Pełnomocnik powódki składając wniosek o doręczenie wyroku z uzasadnieniem nie zachował bowiem - zdaniem Sądu Apelacyjnego - terminu określonego w art. 328 § 1 k.p.c., mimo nadania wniosku w placówce InPost przed upływem tego terminu, gdyż art. 165 § 2 k.p.c. stanowiący, że oddanie pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy z dnia 23 listopada 2012 r. - Prawo pocztowe lub w placówce pocztowej operatora świadczącego pocztowe usługi powszechne w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej jest równoznaczne z wniesieniem go do sądu, nie ma zastosowania do przesyłek nadanych w placówkach InPost. W konsekwencji, w sprawie dwutygodniowy termin do wniesienia apelacji należało liczyć, zgodnie z art. 369 § 2 k.p.c., nie od daty doręczenia stronie skarżącej wyroku z uzasadnieniem, lecz od dnia, w którym upłynął tygodniowy termin do złożenia wniosku o doręczenie wyroku z uzasadnieniem, tj. od 20 kwietnia 2015 r., a apelacja powódki została złożona dopiero w dniu 29 maja 2015 r., czyli już po upływie dwóch tygodni, licząc od 20 kwietnia 2015 r.

Skarżąca w zażaleniu na postanowienie z 25 lutego 2016 r. zarzuciła Sądowi Apelacyjnemu naruszenie art. 373 w związku z art. 370, art. 165 § 2 k.p.c. i art. 316 § 1 k.p.c. Podniosła w szczególności, że wobec wykonywania przez InPost

w 2015 r. usług w zakresie doręczania przesylek sądowych miała podstawy do traktowania tego podmiotu jako operatora pocztowego objętego zakresem zastosowania art. 165 § 2 k.p.c. Wskazała też, że w chwili orzekania przez Sąd Apelacyjny Poczta Polska nie miała już statusu operatora wyznaczonego na podstawie art. 178 ust. 1 Prawa pocztowego (Dz.U.2012.1529 ze zm., obecnie: jedn. tekst: Dz. U.2016.1113 ze zm. - dalej: „pr. poczt.”), gdyż przepis ten przyznawał jej taki status jedynie do 31 grudnia 2015 r. - i ten stan prawny co do statusu Poczty Polskiej powinien stanowić podstawę orzeczenia Sądu Najwyższego, a nie stan istniejący przed 1 stycznia 2016 r.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Do nadania art. 165 § 2 k.p.c. przytoczonej wyżej treści doszło w związku z dostosowaniem polskiego prawa pocztowego do wymagań dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/6/WE z 20 lutego 2008 r. zmieniającej dyrektywę 97/67/WE w odniesieniu do pełnego urzeczywistnienia rynku wewnętrznego usług pocztowych Wspólnoty (Dz.Ur.U.E. L 2008.52.3 ze zm.). Przewidziane w art. 165 § 2 k.p.c. rozwiązanie wiążące termin złożenia pisma procesowego w sądzie z oddaniem go w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu wymienionej w nim ustawy weszło w życie 1 stycznia 2013 r. (art. 134 pkt 4 w związku z art. 192 pr. poczt.); pierwotnie skutek ten był związany z oddaniem pisma procesowego w polskim urzędzie pocztowym, a od 24 sierpnia 2003 r. do 31 grudnia 2013 r. - z oddaniem pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego.

Zbieżną z art. 165 § 2 k.p.c. treść uzyskały też z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2013 r. przepisy art. 83 § 3 Prawa o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (Dz.U. 2016. 718 ze zm. - dalej: „p.p.s.a.”) i art. 124 k.p.k. Artykuł 83 § 3 p.p.s.a. zachował tę treść w tym punkcie do dziś, natomiast art. 124 k.p.k. utracił ją w dniu 9 listopada 2013 r.; w brzmieniu obowiązującym od 9 listopada 2013 r. stanowi on, że termin jest zachowany, jeżeli przed jego upływem pismo zostało nadane w placówce podmiotu zajmującego się doręczaniem korespondencji na terenie Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 3 pr. poczt., operatorem pocztowym jest przedsiębiorca uprawniony do wykonywania działalności pocztowej na podstawie wpisu do rejestru operatorów pocztowych (pkt 12), a operatorem wyznaczonym - operator pocztowy obowiązany do świadczenia usług powszechnych (pkt 13), tj. usług wchodzących w zakres świadczeń określonych w punkcie 30.

Według art. 71 ust. 1 pr. poczt., operator wyznaczony jest wybierany decyzją Prezesa UKE na okres 10 lat spośród operatorów pocztowych wyłonionych w konkursie ogłoszonym przez Prezesa UKE. Ten sposób wyłaniania operatora wyznaczonego odnosi się jednak dopiero do okresu po 31 grudnia 2015 r. W okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. art. 178 ust. 1 pr. poczt. powierzał pełnienie obowiązków operatora wyznaczonego Poczcie Polskiej S.A. Poczta Polska SA decyzją Prezesa UKE z dnia 30 czerwca 2015 r. (DRP.WKP.710.2.2015.26,27) wydaną na podstawie art. 71 ust. 1 pr. poczt. została wybrana tym operatorem także na okres od 1 stycznia 2016 r. do 31 grudnia 2025 r. (wpis do prowadzonego przez Prezesa UKE rejestru operatorów pocztowych pod numerem B-00106).

Wykładnia językowa art. 165 § 2 k.p.c. w związku z art. 3 pkt 12, 15 i 30 i art. 178 ust. 1 pr. poczt. prowadzi do jednoznacznego wniosku, że operatorem wyznaczonym w rozumieniu art. 165 § 2 k.p.c. w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. była Poczta Polska S.A., w związku z czym skutek, jaki przepis ten łączy z oddaniem pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu wymienionej w nim ustawy, wywierało - zgodnie z tą wykładnią - jedynie oddanie pisma procesowego w placówce Polskiej Poczty, nie mogło natomiast mieć takiego skutku w tym okresie - zgodnie z tą wykładnią - oddanie pisma procesowego w placówkach innych operatorów pocztowych. W rezultacie w świetle tej wykładni art. 165 § 2 k.p.c. w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. nie mógł mieć zastosowania - tak jak przyjął Sąd Apelacyjny w zaskarżonym postanowieniu - do pisma procesowego oddanego w placówce InPost. Nawiasem mówiąc do takiego samego wniosku prowadzi wykładnia językowa art. 165 § 2 k.p.c. w związku z art. 3 pkt 12,13 i 30 oraz art. 71 ust. 1 pr. poczt. w odniesieniu do okresu: 1 stycznia 2016 - 31 grudnia 2025 r. Podobne uwagi nasuwają się też w stosunku do wyników wykładni

językowej art. 83 § 3 p.p.s.a. w związku z art. 3 pkt 12,15 i 30 i art. 178 ust. 1 pr. poczt. co do okresu: 1 stycznia 2013 - 31 grudnia 2015 r., oraz w stosunku do wyników wykładni językowej art. 83 § 3 p.p.s.a. w związku z art. 3 pkt 12,15 i 30 i art. 71 ust. 1 pr. poczt. co do okresu: 1 stycznia 2016 - 31 grudnia 2025 r.

W orzecznictwie wyłoniła się jednak kontrowersja w kwestii zgodności wskazanego wyniku wykładni językowej art. 165 § 2 k.p.c. - i odpowiednio art. 83 § 3 p.p.s.a. - w związku z art. 3 pkt 12,15 i 30 i art. 178 ust. 1 pr. poczt., z Konstytucją, w szczególności z prawem do sądu (art. 45 ust. 1 Konstytucji), oraz z nakazem wykładni „prounijnej”. Oprócz orzeczeń, w których zgodnie z przedstawionym wynikiem wykładni językowej, zajęto stanowisko, że przepisy art. 165 § 2 i art. 83 § 3 p.p.s.a. nie mają zastosowania w przypadkach oddania w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. pisma w placówce InPost (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 2015 r., V CZ 33/15, 14 lipca 2015 r., II UZ 10/15 i 25 sierpnia 2015 r., II UZ 16/16 oraz postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 10 czerwca 2014 r., II OZ 571/14, 23 czerwca 2014 r., II OZ 603/14 i 8 października 2014 r., II OZ 1049/14), zapadły też postanowienia, w których przyjęto, że przepisy art. 165 § 2 k.p.c. i art. 83 § 3 p.p.s.a. interpretowane w zgodzie z Konstytucją, w szczególności w zgodzie z art. 45 ust. 1 Konstytucji statuuującym prawo do sądu, oraz w zgodzie z celami prawa unijnego, mają też zastosowanie w przypadkach oddania w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. pisma w placówce InPost (por. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2015 r., V CZ 40/15 i 17 marca 2016 r., V CZ 7/16 oraz postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 17 kwietnia 2013 r., II OZ 278/13, 25 września 2014 r., II OSK 2547/14 i 13 stycznia 2015 r., II FZ 1951/14).

Rozstrzygając tę kontrowersję w odniesieniu do art. 83 § 3 p.p.s.a. Naczelny Sąd Administracyjny w uchwale składu siedmiu sędziów z dnia 19 października 2015 r., I OPS 1/15, orzekł – po rozważeniu argumentów przytaczanych na rzecz każdego z przeciwstawnych stanowisk - że przepis ten nie ma zastosowania do oddania pisma procesowego w polskiej placówce pocztowej innego operatora niż operator wyznaczony w rozumieniu tego przepisu w związku z art. 178 ust. 1 pr. poczt. Naczelny Sąd Administracyjny opowiedział się zatem w tej uchwale

w zgodzie z wykładnią językową analizowanych przepisów za stanowiskiem wykluczającym stosowanie uregulowania zawartego w art. 83 § 3 p.p.s.a. - zbieżnego z uregulowaniem przewidzianym w art. 165 § 2 k.p.c. - w okresie od 1 stycznia 2013 r. do 31 grudnia 2015 r. do przypadków oddania pisma procesowego w - niebędącej placówką operatora wyznaczonego w rozumieniu tego uregulowania - placówce InPost.

Deklarowana w preambule Konstytucji zasada współdziałania władz przemawia za akceptacją zawartej w uchwale składu siedmiu sędziów Naczelnego Sądu Administracyjnego wykładni art. 83 § 3 p.p.s.a. także przez sądy powszechne i Sąd Najwyższy w odniesieniu do zbieżnego z tym przepisem w swej treści art. 165 § 2 k.p.c. (por wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2013 r., II CSK 14/13).

Mając to na względzie Sąd Najwyższy oddalił zażalenie powódki na podstawie art. 398¹⁴ w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c., a o kosztach postępowania zażaleniowego rozstrzygnął zgodnie z art. 98 § 3 w związku z art. 391 § 1, art. 398²¹ i art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz § 13 ust. 2 pkt 2 i § 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U.2013.461 zm.), jak też § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015.1800).

jw

kc